

Usnesení Nejvyššího soudu ČSR ze dne 30.04.1987, sp. zn. 4 To 14/87, ECLI:CZ:NS:1987:4.TO.14.1987.1

Číslo: 54/1988

Právní věta:

Jestliže pachatel spáchá trestný čin znásilnění podle § 241 tr. zák. nebo trestný čin pohlavního zneužívání podle § 242 tr. zák. formou soulože s příbuzným v pokolení přímém nebo se sourozencem, dopouští se některého z těchto trestných činů v jednočinném souběhu s trestným činem soulože mezi příbuznými podle § 245 tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud ČSR

Datum rozhodnutí: 30.04.1987

Spisová značka: 4 To 14/87

Číslo rozhodnutí: 54

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Pohlavní zneužívání, Soulož, Soulož mezi příbuznými, Znásilnění

Předpisy: § 241 tr. zák.

§ 242 tr. zák.

§ 245 tr. zák.

§ 3 odst. 1 tr. zák.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud ČSR zamítl odvolání obžalovaného B. K. proti rozsudku krajského soudu v Ústí nad Labem z 26.2.1987 sp. zn. 1 T 49/86.

Z odůvodnění:

Rozsudkem krajského soudu v Ústí nad Labem z 26.2.1987 sp. zn. 1 T 49/86 byl obžalovaný B. K. uznán vinným trestnými činy pohlavního zneužívání podle § 242 odst. 1, 2 tr. zák., znásilnění podle § 241 odst. 1, 2 písm. b) tr. zák., soulože mezi příbuznými podle § 245 tr. zák. a ohrožování mravní výchovy mládeže podle § 217 písm. b) tr. zák. a odsouzen k úhrnnému trestu odnětí svobody na osm let, pro jehož výkon byl ve smyslu § 39a odst. 3 tr. zák. zařazen do druhé nápravně výchovné skupiny.

Uvedených trestných činů se obžalovaný dopustil podle zjištění krajského soudu tím, že od přesně

nezjištěné doby koncem roku 1985, nejméně od prosince 1985 do 26. března 1986 ve svém bytě nepříznivě působil na zdravý vývoj své nezl. dcery Z. K., nar. 16. prosince 1971, tak, že

1. ji opakovaně osahával na prsou přes oblečení, chtěl po ní, aby jej líbala, ukazoval se jí nahý a v přesně nezjištěné době v únoru ji zatáhl do postele a pod peřinou se k ní nahý tiskl a přitom ji opět osahával na prsou, využívaje svého postavení otce v rodině;

2. dne 26. března 1986 kolem 09.00 hod. v obývacím pokoji ji povalil na postel, osahával na obnažených prsou, poté jí stáhl spodní kalhotky a přes její zjevný odpor, když ho od sebe odstrkávala, vykonal na ní soulož.

Proti rozsudku krajského soudu podal v zákonné lhůtě odvolání obžalovaný. Vyslovil výhrady především proti skutkovým zjištěním soudu prvního stupně, pokud byl shledán vinným znásilněním své nezletilé dcery. Odvolatel setrval na tom, že se vůči této poškozené jakéhokoliv sexuálního motivovaného násilí nedopustil, a uplatnil vážné výhrady proti její věrohodnosti i věrohodnosti jejích výpovědí. Naznačil, že mu hodlala poškozená ublížit ze msty za to, že ji důsledně i přísně vychovával a že se ho také chtěla takto zbavit, aby mohla žít nemorálním způsobem života, který on dceři netrpěl. Prostřednictvím svého obhájce dále obžalovaný namítl, že nebylo také na místě právní posouzení podle § 245 tr. zák. vzhledem k faktické konzumpci trestným činem pohlavního zneužívání s kvalifikovanou skutkovou podstatou, ani právní kvalifikace podle § 217 písm. b) tr. zák. s ohledem na to, že na straně poškozené žádné škodlivé následky jeho jednorázovým počínáním nevznikly a při jejím dosavadním promiskuitivním způsobu života ani vzniknout nemohly. Obhájce obžalovaného také připomenul etnické prostředí, z něhož obžalovaný i jeho dcera pocházejí a poukázal i na závěry znaleckého posudku k očekávanému nepříznivému působení dlouhodobějšího výkonu trestu odnětí svobody na jeho klienta.

V závěru svého opravného prostředku obžalovaný požádal odvolací soud, aby napadený rozsudek krajského soudu v celém rozsahu zrušil, z jednání specifikovaného pod bodem 1. rozsudku jej obžaloby zprostil, zbývající trestnou činnost, konkretizovanou pod bodem 2. pak posoudil toliko jako trestný čin pohlavního zneužívání podle § 242 odst. 1, 2 tr. zák. a uložil mu za tento trestný čin trest odnětí svobody v trvání čtyř let. Obžalovaný ve svém vlastnoručně sepsaném odvolání navíc zdůraznil, že uložený trest odnětí svobody mu v každém případě připadá nepřiměřeně přísný.

Nejvyšší soud ČSR z podnětu podaného odvolání přezkoumal podle § 254 odst. 1 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku, jakož i správnost řízení, které rozsudku předcházelo, a shledal, že odvolání není důvodné.

V trestní věci obžalovaného B. K. byly v přípravném řízení shromážděny všechny dostupné důkazy potřebné pro správné a zákonné rozhodnutí.

Krajský soud v Ústí nad Labem důsledně a správně vycházel z provedených důkazů. Postupoval přitom v souladu s ustanovením § 2 odst. 5 tr. ř.; se stejnou péčí objasňoval okolnosti svědčící proti obžalovanému i skutečnosti hovořící v jeho prospěch a učinil vše pro to, aby všemi dosažitelnými důkazními prostředky ověřil všechny důležité okolnosti případu.

Odvolací soud se plně ztotožnil jak se skutkovými závěry, k nimž soud prvního stupně dospěl, tak s argumentací, kterou na podporu těchto závěrů v odůvodnění napadeného rozsudku použil.

K námitkám obžalovaného týkajícím se zjištěného skutkového stavu možno pouze poznamenat, že soud prvního stupně si byl vědom důkazního významu usvědčující výpovědi nezletilé poškozené a vyvinul značné úsilí směřující jak k opatření dalších důkazů výpověď této poškozené potvrzujících nebo doplňujících, tak k zajištění a provedení všech dostupných důkazů sloužících k co

neobjektivnějšímu posouzení osoby poškozené z hlediska její hodnověrnosti i schopnosti spolehlivě, pravdivě a nezkresleně reprodukovat prožité události. Také tyto důkazy krajský soud zhodnotil tak, jak mu ukládalo ustanovení § 2 odst. 6 tr. ř., vypořádal se se všemi okolnostmi a přesvědčivě vysvětlil, proč údajům poškozené uvěřil. Nejvyšší soud ČR proto neshledal pochybení ani ve skutkovém závěru, že obžalovaný se dopustil násilného pohlavního styku se svou nezletilou dcerou Z. K.

K výhradám odvolatele namířeným proti právní kvalifikaci, nutno především uvést, že ve smyslu § 3 odst. 1 tr. zák. je třeba každý skutek, který je předmětem trestního řízení, kvalifikovat podle všech ustanovení zvláštní části trestního zákona, popřípadě zákona o přečinech, jejichž znaky naplňuje, není-li jednočinný souběh vyloučen například pro vzájemný poměr speciality nebo nepřichází-li v úvahu pro tzv. faktickou konzumpci; té se v daném případě obžalovaný dovolává neprávem.

Zatímco objektem trestného činu znásilnění podle § 241 tr. zák. je právo ženy na svobodné rozhodování v její pohlavní sféře a ustanovení § 242 tr. zák. chrání nerušený mravní i tělesný vývoj nedospělých osob a představuje ochranu před jakýmkoliv útoky na jejich pohlavní nedotknutelnost, ustanovení § 245 tr. zák. brání především z eugenického a genetického, ale i z etického hlediska nežádoucím (byť mnohdy dobrovolným) pohlavním stykům mezi blízkými pokrevními příbuznými. Objekt této skutkové podstaty je tedy jiný než objekt prvních dvou citovaných trestných činů. Na druhé straně však v této skutkové podstatě není výslovně odlišeno například násilné dosažení pohlavního styku od soulože dobrovolné a odlišen případ pohlavního styku s osobou mladší 15 let od případů pohlavního styku s osobou mladší 18 let při zneužití její závislosti nebo svěřením k doзору a od případů pohlavních styků s osobami staršími 18 let. Jednočinný souběh trestného činu soulože mezi příbuznými podle § 245 tr. zák. například s trestným činem vydírání podle § 235 tr. zák., trestným činem znásilnění podle § 241 tr. zák. a trestným činem pohlavního zneužívání podle § 242 a § 243 tr. zák. je proto možný. Nejde ani o faktickou konzumpci. Předpokladem faktické konzumpce by totiž bylo například to, že posuzované jednání a jeho následek představují jakýsi vedlejší prvek či produkt v podstatě zanedbatelného významu ve srovnání s výrazně závažnějším jednáním, resp. trestným činem tento méně závažný delikt konzumujícím, nebo by šlo o jeho nepodstatnou složku apod. O takové vztahy však v tomto případě nejde.